

Електронні петиції як новий інструмент організації віртуальних спільнот

Наталія Химиця¹

1. Кафедра соціальних комунікацій та інформаційної діяльності, Національний університет "Львівська політехніка", УКРАЇНА, м.Львів, вул.С.Бандери, 12,
E-mail: 1.nhymytsa@gmail.

This article identifying the main trends in the formation of a new type of virtual communities that initiated the mechanism of creation and submission of electronic petitions.

Ключові слова – суспільство, електронні петиції, інформаційно-комунікаційні технології, соціальні мережі, віртуальні спільноти, Інтернет.

Після прийняття 2 липня 2015 р. Верховною Радою змін до ст. 5 Закону України «Про звернення громадян» та Указу Президента України «Про порядок розгляду електронної петиції адресованої Президентові України» від 28 серпня 2015 р., новий законодавчо-інформаційний інструмент «прямої демократії» набирає популярності.

Практика застосування електронних петицій в Україні ще не дозволяє робити висновки про їх дієвість, але демонструє переваги використання таких інформаційно-комунікаційні технології для оптимізації суспільно-політичної активності громадян та створює можливості для формування нових віртуальних спільнот.

Проблематика вивчення феномену віртуальних спільнот в Україні досить різноманітна. Дослідник С. Шкребець виділив головні мотивації участі індивіда в мережевому співтоваристві [1]. Про технічні характеристики життєвого циклу віртуальних спільнот і їх можливе використання у різних сферах діяльності йдеться у роботах А. Пелешішина [2, 3], С. Федушко [4] та інших науковців.

Метою дослідження є визначення головних тенденцій формування нового виду віртуальних спільнот, які зніційовані механізмом створення та подання електронної петиції.

Віртуальні спільноти позиціонуються як соціальні об'єднання людей, які є користувачами мережі і достатньо довгий період часу продовжують публічні обговорення певної проблеми, виражаючи своє особисте відношення до неї, формуючи свою особисту мережу взаємовідносин у кіберпросторі. Запровадження інформаційного інструменту електронних петицій зніційовало виникнення нового типу віртуальних спільнот, що визначається більш складними механізмами політичного контролю.

Виникнення політичних віртуальних спільнот забезпечують такі інформаційно-комунікаційні можливості: 1) можливість ідентифікації громадянина або групи громадян; 2) наявність механізму контролю учасників спільноти; 3) наявність чинника ідентифікації учасника спільноти; 4) можливість впливу членів спільноти на комунікацію; 5) єдність цілей і взаємна довіра, що досягається на цій основі.

У вітчизняній практиці застосовуються консультативні петиції, що забезпечують аналіз суспільної думки, виявлення гострих проблем суспільства та влади. Таким чином, навколо суспільно важливих питань формуються нові віртуальні спільноти. Також в Україні застосовується практика розміщення петицій на веб-сайті громадського об'єднання. Це ще більше консолідує віртуальну спільноту, забезпечує її самоорганізацію і максимально швидкий збір підписів на підтримку електронних петицій.

Через віртуальні спільноти на громадському рівні відбувається первинна самоорганізація та артикуляція інтересів українського суспільства. Основними учасниками взаємодії на цьому рівні з боку громадянського суспільства є самі громадяни та їхні первинні організації: представники самоорганізації громад, квартальні, вуличні комітети, територіальні осередки різноманітних громадських організацій. Зміст процесу взаємодії на даному рівні, на нашу думку, має такий вигляд. По-перше, визначення та формулювання інтересів віртуальної спільноти, пошук та пропонування початкових варіантів реалізації означених інтересів; по-друге, налагодження первинних форм комунікаційного зв'язку між громадянами і його організаційне закріплення; по-третє, співпраця з органами державної влади щодо реалізації сформульованих громадянами інтересів.

За допомогою технологій електронних петицій активніше відбувається залучення цільової інтернет аудиторії України у демократичний процес. Статистика громадського об'єднання «Електронна демократія» та Адміністрації Президента України підтверджує, що половина аудиторії електронних петицій – активні користувачі соціальних мереж, а у 2015 році близько 2 млн. громадян України підписали електронні петиції.

Таким чином, законодавчо-інформаційний інструмент електронних петицій – це реальний спосіб вирішення кризової ситуації, яка склалася між владою і суспільством в Україні. Успіх та дієвість застосування електронних петицій визначається організованістю нових віртуальних спільнот, які представляють інтереси тієї цільової аудиторії громадянського суспільства, що найбільш зацікавлена у стабілізації і гармонізації соціально-політичних стосунків.

Література

1. Шкрбець С. М. Інтернет-форум «Української правди» як віртуальна мережева спільнота // Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна 844'2009: Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. – Вип. 23. – С. 225–229; http://www.nbuv.gov.ua/portal/natural/VKhNU/Soc_dos/2009_844/; 2. Трач О.Р., Пелецишин А.М. Основні стадії життєвого циклу віртуальної спільноти // Інформація, комунікація, суспільство 2014: матеріали 3-ї Міжнародної наукової конференції ІКС-2014 - Львів: Видавництво Львівської політехніки. – С. 66 – 67.; 3. Химіця Н.О., Пелецишин А.М. Віртуальні спільноти як середовище генерування військово-історичної інформації про події 2014–2015 рр. на сході України // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Серія "Держава та армія". – 2015. – № 809. – С. 98-103.; 4. Fedushko S. Development of a software for computer-linguistic verification of socio-demographic profile of web-community member // Webology. – 2015. – Т.11, № 2. – С. 126-131.